परशुरामश्च सप्तैते चिरजीविनः ॥ -2 N. of Viṣṇu. -3 N. of Mārkaṇḍeya; वर्जयित्वा महात्मानं चिरजीविनमुत्तमम् Mb. 13. 125. 35. -4 a crow. -5 N. of two plants जीवक and शाल्मलि. **-पाकिन्** *a.* ripening late. **-पुष्पः** the Bakula tree. **-मित्रम्** an old friend. **-मेहिन्** *m.* an ass. **-रात्रम्, -रात्राय** a period of many nights, a long time; प्रयाते तु महारण्यं चिररात्राय राघवे Rām. 2. 40. 18; चिररात्राय पित्रेव येनायं परिपालितः Śiva. B. 15. 8. °उषित *a.* having lodged for a long time. **-विप्रोषित** *a.* long banished, a long sojourner. **-सूता, -सूतिका** a cow that has borne many calves. **-सेवकः** an old servant. **-स्थ, -स्थायिन्, -स्थित** *a.* lasting, long, enduring, continuing, durable; तटिनि तटद्रुमपातनपातकमेकं चिरस्थायि Udb.

चिरंजीव *a.* Long lived. **-वः** An epithet of Kāma.

चिरण्टी, चिरिण्टी [चिरेण अटति पितृगृहात् भर्तृगेहम् अट् अच् पृषो° Tv.] 1 A woman married or single who continues to reside after maturity in her father's house. -2 A young woman (in general); देव न प्रत्ययः स्त्रीषु चपलास्वखिलास्वपि । चिरण्टीष्वपि न ग्राह्यो वेशस्त्रीष्विव सर्वदा ॥ Ks. 58. 56.

चिरत्न *a.* (**-त्नी** *f.*) [चिरं भवः चिर-त्न] Of long standing, old, ancient; P. IV. 3. 23.

चिरंतन *a.* (**-नी** *f.*) [चिरं भवार्थे ट्युल् तुट् च] Of long standing, old, ancient; स्वहस्तदत्ते मुनिमासनं मुनिश्चिरंतनस्तावदभिन्यवीविशत् Śi. 1. 15; चिरंतनः सुहृद् &c.

चिरायति Den. P.; also चिरायते To delay, tarry; कथं चिरयति पाञ्चाली Ve. 1; किं चिरायितं भवता; सङ्केतके चिरयति प्रवरो विनोदः Mk. 3. 3.

चिरम्भणः The Bengal kite.

चिरिः A parrot; **-Comp. -काकः** A kind of crow; लवणं चोरयित्वा तु चिरिकाकः प्रजायते Mb. 13. 111. 123. **-बिल्वः** Pongamia Glabra; चिरिबिल्वान् मधूकांश्च बिल्वानथ च तिन्दुकान् Rām. 3. 11. 74.

चिरि 5 P. (चिरिणोति) To kill, hurt, injure (used only in the Veda).

चिरुः The shoulder-joint.

चिर्भटिः A sort of cucumber.

चिल् 6 P. (चिलति) To put on clothes.

चिलमी (-मि)-लिका 1 A kind of necklace. -2 A fire-fly. -3 Lightning.

चिलि(ली)चि(ची)मः, -मिः, चिलीमः, चेलचीमः A kind of fish. Charak advises that this fish should not be eaten with milk. (Mar. 'वेगसा' मासा.)

चिल्ल् 1 P. (चिल्लति, चिल्लित) 1 To become loose, be slack or flaccid. -2 To act wantonly, sport.

चिल्लभक्ष्या *f.* A prostitute; L. D. B.

चिल्ल *a.* [चिल्ल-अच्] Blear-eyed. **-ल्लः** 1 A bleared or sored eye. -2 The (Bengal) kite; चिल्ला also in this sense; बन्धनभ्रष्टो गृहकपोतश्चिल्लाया मुखे पतितः M. 4; cf. English " From the frying-pan into the fire ". **-Comp. -आभः** a petty thief, a pick-pocket.

चिल्लका, चिल्लिका, चिल्ली A cricket; cf. झिल्लिका.

चिविः The chin.

चिविट = चिपिट q. v.

चिहण *a.* = चिक्कण q. v.

चिहुर = चिकुर q. v.

चिह्न् 10 U. (चिह्नयति-ते) To mark, stamp (properly a Denom. from the noun चिह्न).

चिह्नम् 1 Mark, spot, stamp, symbol; emblem, badge, symptom; ग्रामेषु यूपचिह्नेषु R. 1. 44; 3. 55; संनिपातस्य चिह्नानि Pt. 1. 177. -2 A sign, indication; प्रसादचिह्नानि पुरःफलानि R. 2. 22; प्रहर्षचिह्न 2. 68. -3 A sign of the zodiac. -4 Stamp, print, impression; पद°. -5 Aim, direction. **-Comp. -कारिन्** *a.* 1 marking, spotting. -2 striking, wounding, killing. -3 frightful, hideous.

चिह्नित *a.* 1 Marked, signed, stamped, bearing the badges of an office; Y. 2. 85; 1. 319; दिवा चरेयुः कार्यार्थं चिह्निता राजशासनैः Ms. 10. 55; 2. 170. -2 Branded. -3 Known, designated.

चीक् 1, 10. P. (चीकति, चीकयति) 1 To endure, bear, suffer. -2 To be impatient. -3 To touch.

चीचीकुची *Onomat.* For the warbling of birds.

चीडा *f.* A kind of perfume; (Jaina).

चीत्कारः An onomatopoetic word, the cry of certain animals, particularly of the ass or elephant; स विषीदति चीत्काराद्गर्दभस्ताडितो यथा H. 2. 31; वैनायक्यश्चिरं वो वदनविधुतयः पान्तु चीत्कारवत्यः Māl. 1. 1.

चीनः [चि-नक् पृषो° दीर्घः] 1 N. of a country, the modern China. -2 A kind of deer. -3 A sort of cloth. -4 A thread. **-नाः** *m.* (pl.) The rulers or people of China. **-नम्** 1 A banner. -2 A kind of bandage for the corners of the eyes. -3 Lead. **-Comp. -अंशुकम्, -वासस्** *n.* China-cloth, silk, silken cloth; चीनांशुकमिव केतोः प्रतिवातं नीयमानस्य Ś. 1. 34; Ku. 7. 3; Māl. 6. 5; Amaru. 75. **-कर्पूरः** a kind of camphor. **-जम्** steel. **-दारु** Cinamon (Mar. दालचिनी); एलां च देवकुसुमं त्वक्पत्रं चीनदारु च Śiva. B. 30. 14. **-पट्टम्** 1 lead. -2 China silk; Kau. A. 2. 11. **-पिष्टम्** 1 red lead; चीनपिष्टमयो लोकश्चारणैकमयी च भूः Ks. 23. 85. -2 lead. **-वसुम्** lead.

चीनकः, चीनाकः 1 A kind of camphor. -2 N. of a very small grain, fennel.

चीभ् 1 Ā. (चीभते) 1 To coax, wheedle, flatter. -2 To boast, swagger.